

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobců: **a) I. F. b) nezl. D. F. a c) nezl. M. F.**, zastoupení JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, sídlem Karlovo nám. 18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2021, č. j. OAM-728/ZA-ZA11-VL11-2020, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 7. 2021, č. j. 60 Az 30/2021 - 57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobců **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalovaný dne 16. 4. 2021 rozhodl o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kterou žalobkyně a) podala jménem svým a svých nezletilých dětí. Žalovaný řízení podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zastavil, neboť žádost shledal nepřijatelnou dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojili žalobci u Krajského soudu v Plzni. V žalobě namítali, že situaci rodiny je s ohledem na nezletilé děti třeba vnímat jako situaci hodnou zvláštního zřetele, situace se od příchodu rodiny do České republiky zásadně změnila. Důvody žalobců pro podání žádosti o mezinárodní ochranu mohly splňovat podmínky pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný bez dalšího vycházel pouze ze skutkového stavu, který byl dán v době podání první žádosti o mezinárodní ochranu, čímž zúžil důvody pro udělení azylu pouze na skutečnosti uváděné žalobci v prvním řízení. Důvodem žádosti o azyl je stále trvající nemožnost návratu do místa trvalého bydliště a současně reálná nemožnost vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny. Žalobci mají za to, že žalovaným nebyl aktuálně zjištěn skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochyby. Namítali porušení principu *non-refoulement*. Důvody, jež brání rodině ve vycestování, jsou souborem okolností hrozících v místě trvalého pobytu a nemožnosti realizovat život v jiné části Ukrajiny. Žalobkyně a) vyjádřila obavu o zachování její rodiny a zdravého vývoje jejích nezletilých dětí.

[3] Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[4] Zabýval se především otázkou, zda oproti předchozímu řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobci uvedli nové skutečnosti či zda se objevily nové skutečnosti či zjištění. Dospěl na základě spisu k závěru, že žalobci žádné nové skutečnosti neuvedli, a není proto důvod podrobovat již v předchozím řízení uvedené důvody znovu věcnému posouzení. Krajský soud dospěl rovněž k závěru, že žalovaný se potřebným způsobem a v dostačujícím rozsahu zabýval situací v zemi původu žalobců, jejich osobní situací, zjistil všechny okolnosti potřebné pro rozhodnutí a své rozhodnutí řádně odůvodnil. Žalobci neuvedli a v tomto ani v předcházejícím řízení nebyla zjištěna žádná skutečnost, z níž by vyplývalo, že by některý ze žalobců byl v zemi původu vystaven pronásledování či nebezpečí vážné újmy.

[5] Podle krajského soudu s ohledem na možnost vnitřního přesídlení žalobců a z toho důvodu absentující hrozící vážné újmy, k níž by mohlo dojít v souvislosti s návratem do jejich původního bydliště ve městě Doněck zdevastovaném ozbrojeným konfliktem, nedošlo ani k porušení mezinárodního závazku *non-refoulement*. Vyjma dvou oblastí Ukrajiny, do jedné z nichž spadá i místo původního bydliště žalobkyně a) a žalobce b), je bezpečnostní situace na Ukrajině stabilní, pod kontrolou proevropsky orientované vlády, a žalobkyni proto nic nebrání vrátit se do kterékoliv části země, kde vojenský konflikt neprobíhá.

[6] Rozsudek krajského soudu napadli žalobci (stěžovatelé) kasační stížností spojenou s návrhem na přiznání odkladného účinku.

[7] V kasační stížnosti stěžovatelé namítají, že krajský soud se dostatečně nezabýval konkrétní situací stěžovatelů, pouze převzal argumentaci žalovaného. Dostatečně se nevypořádal s rodinnou situací stěžovatelů. Stěžovatelka a) namítá, že v průběhu řízení (nespecifikuje, zda správního řízení nebo řízení o žalobě) se okolnosti v jejím soukromém a rodinném životě podstatně změnily. Stěžovatelka a) svoji situaci a situaci celé rodiny s ohledem na nezletilé děti považuje za hodné zvláštního zřetele.

[8] Stěžovatelé nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že nové skutečnosti oproti předchozímu řízení se neobjevily, respektive že stěžovatelé žádné neuváděli a že není důvod podrobovat dříve uvedené důvody novému věcnému posouzení.

[9] Dále stěžovatelé namítají, že krajský soud nerefletoval ani námitku mezinárodního závazku *non-refoulement*, ani námitku, že podle judikatury Nejvyššího právního soudu je to správní orgán, kdo nese plně důkazní břemeno ohledně toho, zda jsou skutečně splněny veškeré podmínky pro využití vnitrostátní ochrany.

[10] Krajský soud podle stěžovatelů vycházel pouze z informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky o Ukrajině ze dne 20. 4. 2020, týkající se vnitřně vysídlených osob, z informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky o situaci na Ukrajině ze dne 25. 4. 2020 a z informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 22. 2. 2021 ohledně situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a po návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí. Stěžovatelé zdůraznili, že nikdy neuváděli, že se návratu obávají „z těchto důvodů“. Snahou stěžovatelů bylo a je prokázání závažné újmy, kterou pocítují, a prokázání zásadních skutečností, kterých se při svém návratu s ohledem na tíživou zkušenost s vnitřním přesídlením obávají.

[11] Stěžovatelka a) vyjádřila obavu ze závažné újmy, která jí a nezletilým hrozí při návratu na Ukrajinu. Zásah do soukromého a rodinného života vnímá jako nepřiměřený. K tomu odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 1. 2012, č. j. 6 Azs 35/2011-47, v němž zdejší soud konstatoval, že není vyloučeno podřadit některé zásahy do rodinného života pod důvody pro udělení doplňkové ochrany, např. případy, kdy by stěžovatel vytvořil na území

pokračování

České republiky takové rodinné a osobní vztahy, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území České republiky.

[12] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že vzhledem k tomu, že šlo o opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a v žádosti nebyly uvedeny žádné nové skutečnosti, ani důvody, závěr o nepřipustnosti podané žádosti a následné zastavení řízení jsou plně v souladu se zákonem.

[13] Nejvyšší správní soud rovněž obdržel podání stěžovatelů označené jako „kasační stížnost – doplnění odkladného účinku“, v němž stěžovatelé uvádí, že po uplynutí platnosti výjezdního příkazu se stěžovatelka se svými nezletilými dětmi dostavila dobrovolně na Policii České republiky, Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje, odbor cizinecké policie, oddělení pobytových agend, kde bylo zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění z území členských států Evropské unie a rekapituluje obsah své výpovědi v tomto řízení. Dále stěžovatelé citují z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100, odkazují na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 17/2013 a uzavírají, že nepřiznání odkladného účinku krajským soudem považují za čistě formalistické.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve zhodnotil, že jsou splněny podmínky řízení a kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se soud podle § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelů. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[15] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Stěžovatelé k přijatelnosti své kasační stížnosti nic neuvedli.

[16] Žalovaný u opakované žádosti stěžovatelů o udělení mezinárodní ochrany shledal naplnění podmínek pro zastavení řízení s tím, že se jedná o žádost nepřipustnou ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

[17] V usnesení ze dne 27. 11. 2020, č. j. 5 Azs 110/2020 - 36, Nejvyšší správní soud k institutu opakované žádosti konstatoval: *„Koncept opakovaných žádostí zná právní úprava již poměrně dlouho, přičemž konsekventně vychází z toho, že je třeba, aby v daném případě existovaly nové skutečnosti nebo zjištění, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany; to respektuje též relevantní judikatura k opakovaným žádostem o mezinárodní ochranu – viz zejm. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, který svůj závěr formuloval do právní věty: „Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí*

než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo ke účelovému podávání opakovaných žádostí. V tomto rozsudku zdejší soud dále uvedl, že „pravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 – 57.“

[18] V posuzovaném případě již bylo jednou pravomocně rozhodnuto s tím, že mezinárodní ochrana nebyla stěžovatelům udělena, přičemž stěžovatelé stávají své důvody v zásadě na tomtéž, a to na obavách z nepříznivých životních podmínek a z ekonomických obtíží po návratu do vlasti.

[19] Stěžovatelé sice namítají, že nebylo zohledněno, že se okolnosti v jejich soukromém a rodinném životě podstatně změnily, nicméně tato tvrzení jsou zcela paušální a nekonkretizovaná.

[20] Má-li být změnou poměrů v rodinném životě narození mladšího syna M. na území ČR, k tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že to není změna, která by byla relevantní z hlediska důvodů pro mezinárodní ochranu dle zákona o azylu.

[21] Novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu může představovat i taková změna poměrů v zemi původu, v jejímž důsledku by stěžovatelé mohli být vystaveni pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, případně že by jim hrozila vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu.

[22] Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, č. 2642/2012 Sb. NSS platí, že „...i opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či zjištění pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, nemůže být podle názoru rozšířeného senátu považována za žádost sbodnou, a tudíž nepřijatelnou, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany“. Rozšířený senát poté dospěl k závěru, že „rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřijatelnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí vždy obsahovat odůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“

[23] Tyto závěry rozhodnutí žalovaného v nyní projednávaném případě obsahuje a jejich správnost následně prověřil i krajský soud, který konstatoval, že rozhodnutí žalovaného obsahuje přezkoumatelné úvahy pro závěr, že v zemi původu nedošlo v období mezi rozhodováním žalovaného o první a druhé žádosti stěžovatele k žádné významné, azylově relevantní změně poměrů.

[24] Vydání rozsudku týkajícího se posuzování možnosti vnitřního přesídlení, na který odkazují stěžovatelé, pak nelze považovat za novou okolnost relevantní z hlediska mezinárodní ochrany. Nadto závěry v něm uvedené vyplývají ze zákona o azylu a evropské právní úpravy a byly platné již v době první žádosti stěžovatelů o mezinárodní ochranu, nejedná se tak o jakoukoliv změnu v rozhodovací praxi soudů, resp. správních orgánů.

[25] Otázka porušení mezinárodních závazků ČR v případě vycestování stěžovatelů byla posouzena v předchozím řízení a námitky týkající se věcného hodnocení této skutečnosti nemají

pokračování

v nynějším řízení místo. V řízení o opakované žádosti o mezinárodní ochranu se hodnotí pouze to, zda stěžovatelé uvedli nové okolnosti, či zda se relevantním způsobem změnilы okolnosti na jejich vůli nezávislé (poměry v zemi původu), které by odůvodňovaly nový přezkum jejich případu. Hodnotil-li nyní krajský soud též samotné důvody, pro které stěžovatelům v minulosti nebyla udělena mezinárodní ochrana, jedná se o posouzení nadbytečné, nemění to však nic na výše uvedeném závěru.

[26] Nejvyšší správní soud vzhledem k uvedenému dospěl k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a krajský soud se v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu dotčených ustanovení obsaženého v relevantní judikatuře. Otázky nastolené v kasační stížnosti nejsou judikaturou řešeny rozdílně, nebylo třeba učinit judikaturní odklon a nebylo ani shledáno zásadní pochybení krajského soudu, jež by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[27] V kasační stížnosti stěžovatelé navrhli též přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. O tomto návrhu Nejvyšší správní soud samostatně z důvodu procesní efektivity již nerozhodoval.

[28] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. října 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu